

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Факультет фізичної культури та спорту
Кафедра теорії та методики фізичної культури



ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної

роботи

О. А. Кузнецова

27 серпня 2019 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ**

ОКР «бакалавр»

Галузь знань: 0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини

Напрямок підготовки: 6.010201 Фізичне виховання*

2019 - 2020 навчальний рік

Розробник: Борецька Наталія Олександрівна, доцент кафедри теорії та методики фізичної культури, доктор філософії в галузі управління та адміністрування Н.О. (Борецька Н.О)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури.

Протокол від « 27 » серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри О.М. (Литвиненко О. М.)

«27» серпня 2019 р.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>заочна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 0102 Фізична культура, спорт та здоров'я людини	Нормативна
	Напрямок підготовки 6.010201 Фізичне виховання*	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – не передбачено	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	<i>Рік підготовки:</i>
Загальна кількість годин - 120		5
		<i>Семестр</i>
		9
		<i>Лекції</i>
		6
		<i>Практичні, семінарські</i>
	14	
	<i>Лабораторні</i>	
	-	
	<i>Самостійна робота</i>	
	100	
	Вид контролю: екзамен	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента -		

Мова викладання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для заочної форми навчання – 120 год.: 20 год. – аудиторні заняття, 100 год. – самостійна робота (17% ~ 83%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та результати навчання

Мета курсу: забезпечити майбутніх фахівців теоретичними знаннями про систему управління фізкультурним рухом в Україні та сформувані знання, навички і вміння, розвинути здібності щодо здійснення управлінської, організаційної, методичної, діагностичної, інноваційної діяльності, керування організаціями фізкультурно-спортивної сфери.

Завдання курсу:

- усвідомити роль фізичного виховання і спорту в житті сучасного суспільства, структуру фізкультурного та спортивного руху в Україні, особливості діяльності різних ланок фізкультурного та спортивного руху в Україні;

- знати систему управління сферою фізичного виховання і спорту, структурну побудову та зміст діяльності державних та громадських організацій, види регламентування їх діяльності, засади соціальної та юридичної відповідальності;

- оволодіти інформацією про організації різних типів, які функціонують в сфері фізичного виховання і спорту, регламентування їх діяльності, діловодство та ділові наради, основи спонсорської діяльності;

- вивчити принципи, функції та методи управління, особливості їх прояву в організаціях різних типів, зв'язувальні процеси, що супроводжують виконання функцій управління;

- оволодіти знаннями та базовими вміннями сучасної технології управління персоналом організацій сфери;

- засвоїти інформацію про форми влади, стилі керівництва, управління конфліктними ситуаціями.

- отримати уявлення про стан міжнародного спортивного руху на сучасному етапі, особливості побудови та діяльності міжнародних організацій різних типів, менеджмент закордонних спортивно-оздоровчих клубів.

Передумови для вивчення дисципліни: олімпійський та професійний спорт, теорія та методика фізичного виховання, теорія та методика спортивно-масової роботи дають підстави для вивчення дисципліни управління у сфері фізичної культури та спорту. Вивчаючи перераховані дисципліни студенти отримали знання про олімпійський рух, нормативно-правову базу фізичної культури та спорту в Україні тощо.

Навчальна дисципліна складається з 3-х кредитів за ECTS.

Очікувані результати навчання:

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

Знати:

1. Загальні питання науки управління (менеджменту), в тому числі і спортивного, який базується на вивченні і аналізі, співставленні і оцінці вітчизняної та зарубіжної системах;

2. Систему організації і управління галуззю фізичної культури та спорту на сучасному етапі і шляхи її трансформації у відповідності з новою структурою суспільства, ринковою економікою.

3. Законодавчі нормативно – правові аспекти, закони (накази, постанови, устави, інструкції) по питанням організації і управління масовою фізкультурно-оздоровчою і спортивною роботою.

4. Сучасні організаційні форми і методи фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності у різних ланках системи управління фізкультурним рухом.

5. Методологію планування, що охоплює всі об'єкти галузі фізичної культури і спорту – державні, комерційні, приватні і т.п.

6. Організаційні форми менеджменту спортивного підприємництва.

7. Основи спортивного маркетингу (спонсорство, реклама, проведення змагань, ліцензування тощо).

8. Основи організації і проведення (економічний аспект) спортивно – масової роботи з різними групами населення.

9. Організаційну структуру професійної діяльності у сфері фізичної культури і спорту і її соціально – економічне обґрунтування.

10. Типи економічних систем і основні економічні інститути, розуміти сутність економічних моделей.

Уміти:

1. Використовувати в практичній діяльності самі сучасні наукові і теоретичні знання у питаннях організації і управління фізкультурно – оздоровчої роботою у різних ланках системи управління.

2. Бачити ідею, своєчасно і вміло реалізовувати на практиці.

3. Приймати об'єктивні рішення при появі проблемних ситуацій у конкретній практичній роботі фізкультурних і спортивних організацій.

4. Знаходити найбільш раціональні форми і методи організації масової фізкультурно-оздоровчої і спортивної роботи і вміло застосовувати їх у відповідності з реальною дійсністю на практиці.

5. Аналізувати в загальних рисах основні економічні події у країні та за її межами.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими *компетентностями*:

I. Загальнопредметні:

- здатність до аналізу та синтезу сучасних євро інтеграційних процесів; базових загальних знань з питань особливостей впровадження положень Болонської декларації у вищу освіту України (ЗК-9);

- володіти культурою мислення, здатність до узагальнення, аналізу, сприйняття інформації, постанови мети і вибору шляхів її досягнення (ЗК-7);

- володіти базовими уявленнями в галузі гуманітарних та соціально-економічних наук, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання вітчизняної історії, економіки й права, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності (ЗК-1).

II. Фахові:

- здатність знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел, застосовувати її для розв'язання поставлених педагогічних завдань (ПК-18);

- здатність до креативності у розв'язанні педагогічних завдань, виконанні творчих робіт, підготовці проектів (ПК-19);

- здатність використовувати нормативно-правові документи у професійній діяльності (ПК-35);

- здатність застосовувати на практиці основні теоретичні засади в галузі фізичної культури (ПК-36);

- здатність практично використовувати документи державних і громадських органів управління у сфері фізичної культури (ПК-49);

- здатність складати індивідуальні фінансові документи обліку та звітності у сфері фізичної культури, працювати з фінансово-господарською документацією (ПК-50)

- готовність досліджувати, організовувати й оцінювати управлінський процес із використанням інноваційних технологій менеджменту, що відповідають загальним і специфічним закономірностям розвитку керованої системи (ПК-60).

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Теоретичні основи управління

Тема 1. Зародження міжгалузевої науки управління

Тема 2. Управління сферою фізичного виховання і спорту як наука та навчальний предмет.

Тема 3. Сучасні концепції теорії управління.

Кредит 2. Система управління сферою фізичного виховання та спорту

Тема 4. Сфера фізичного виховання і спорту як соціальна система

Тема 5. Органи публічної влади в системі управління сферою.

Тема 6. Громадські організації в сфері фізичного виховання і спорту.

Тема 7. Кадрове забезпечення сфери.

Кредит 3. Організації в сфері фізичного виховання та спорту.

Тема 8. Особливості функціонування фізкультурних організацій в сучасних умовах

Тема 9. Типологія фізкультурно-спортивних організацій

Тема 10. Регламентування діяльності організацій

Тема 11. Спонсорство, юридична та соціальна відповідальність організацій

Тема 12. Принципи та методи управлінської діяльності

Тема 13. Класифікація та взаємозв'язок функцій управління

Тема 14. Сутність технології управлінської діяльності керівника. Керівництво, стилі керівництва.

Кредит 4. Міжнародний спортивний рух.

Тема 15. Організаційна структура і діяльність міжнародних федерацій з видів спорту.

Тема 16. Міжнародні організації, які сприяють розвитку фізичного виховання.

Тема 17. Міжнародні організації - учасниці руху «Спорт для всіх».

3. Структура навчальної дисципліни Заочна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	усьо го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	сп
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Теоретичні основи управління						
Тема1. Зародження міжгалузевої науки управління	9	0.5	0.5			8
Тема2. Управління сферою фізичного виховання і спорту як наука та навчальний предмет.	10	0.5	0.5			9
Тема3. Сучасні концепції теорії управління.	11	1	1			9
Усього годин:	30	2	2			26
Кредит 2. Система управління сферою фізичного виховання та спорту						
Тема4. Сфера фізичного виховання і спорту як соціальна система	7		1			6
Тема5. Органи публічної влади в системі управління сферою.	7		1			6
Тема6. Громадські організації в сфері фізичного виховання і спорту.	8	1	1			6
Тема7. Кадрове забезпечення сфери.	8	1	1			6
Усього годин:	30	2	4			24
Кредит 3. Організації в сфері фізичного виховання та спорту.						
Тема8. Особливості функціонування фізкультурних організацій в сучасних умовах	4					4
Тема9. Типологія фізкультурно-спортивних організацій	4		1			3
Тема10. Регламентування діяльності організацій	5	1	1			3
Тема 11. Спонсорство, юридична та соціальна відповідальність організацій	4		1			3
Тема12. Принципи та методи управлінської	4		1			3

діяльності					
Тема13. Класифікація та взаємозв'язок функцій управління	4		1		3
Тема14. Сутність технології управлінської діяльності керівника. Керівництво, стилі керівництва.	5	1	1		3
Усього годин:	30	2	6		22
Кредит 4. Міжнародний спортивний рух.					
Тема15. Організаційна структура і діяльність міжнародних федерацій з видів спорту.	11		1		10
Тема16. Міжнародні організації, які сприяють розвитку фізичного виховання.	11		1		10
Тема17. Міжнародні організації - учасниці руху «Спорт для всіх».	8				8
Усього годин:	30		2		28
Усього годин:	120	6	14		100

**Теми лекційних занять
Заочна форма навчання**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		заочна
Кредит 1. Теоретичні основи управління		
1.	Тема1. Зародження міжгалузевої науки управління	0.5
	Тема2. Управління сферою фізичного виховання і спорту як наука та навчальний предмет.	0.5
	Тема3. Сучасні концепції теорії управління.	1
Кредит 2. Система управління сферою фізичного виховання та спорту		
2.	Тема6. Громадські організації в сфері фізичного виховання і спорту.	1
	Тема7. Кадрове забезпечення сфери.	1
Кредит 3. Організації в сфері фізичного виховання та спорту		
3.	Тема10. Регламентування діяльності організацій	1
	Тема14. Сутність технології управлінської діяльності керівника. Керівництво, стилі керівництва.	1
Разом:		6

**5. Теми практичних занять
Заочна форма навчання**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		заочна
Кредит 1. Теоретичні основи управління		
1.	Тема1. Зародження міжгалузевої науки управління	0.5
2.	Тема2. Управління сферою фізичного виховання і спорту як наука та навчальний предмет.	0.5
3.	Тема 3. Сучасні концепції теорії управління.	1
Кредит 2. Система управління сферою фізичного виховання та спорту		
4.	Тема4. Сфера фізичного виховання і спорту як соціальна система	1
5.	Тема5. Органи публічної влади в системі управління сферою.	1

6.	Тема6. Громадські організації в сфері фізичного виховання і спорту.	1
7.	Тема7. Кадрове забезпечення сфери.	1
Кредит 3. Організації в сфері фізичного виховання та спорту		
8.	Тема9. Типологія фізкультурно-спортивних організацій	1
9.	Тема 10. Регламентування діяльності організацій	1
10.	Тема11. Спонсорство, юридична та соціальна відповідальність організацій	1
11.	Тема12. Принципи та методи управлінської діяльності	1
12.	Тема13. Класифікація та взаємозв'язок функцій управління	1
13.	Тема14. Сутність технології управлінської діяльності керівника. Керівництво, стилі керівництва.	1
Кредит 4. Міжнародний спортивний рух		
14.	Тема15. Організаційна структура і діяльність міжнародних федерацій з видів спорту.	1
15.	Тема16. Міжнародні організації, які сприяють розвитку фізичного виховання.	1
Разом:		14

6. Теми лабораторних занять - не передбачено

7. Самостійна робота Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		заочна
Кредит 1.Теоретичні основи управління		
1.	Тема1. Зародження міжгалузевої науки управління	8
2.	Тема2. Управління сферою фізичного виховання і спорту як наука та навчальний предмет.	9
3.	Тема 3. Сучасні концепції теорії управління.	9
Кредит 2. Система управління сферою фізичного виховання та спорту		
4.	Тема4. Сфера фізичного виховання і спорту як соціальна система	6
5.	Тема5. Органи публічної влади в системі управління сферою.	6
6.	Тема6. Громадські організації в сфері фізичного виховання і спорту.	6
7.	Тема7. Кадрове забезпечення сфери.	6
Кредит 3. Організації в сфері фізичного виховання та спорту		
8.	Тема8. Особливості функціонування фізкультурних організацій в сучасних умовах	4
9.	Тема9. Типологія фізкультурно-спортивних організацій	3
10.	Тема10. Регламентування діяльності організацій	3
11.	Тема11. Спонсорство, юридична та соціальна відповідальність організацій	3
12.	Тема12. Принципи та методи управлінської діяльності	3
13.	Тема 13. Класифікація та взаємозв'язок функцій управління	3
14.	Тема14. Сутність технології управлінської діяльності керівника. Керівництво, стилі керівництва.	3

Кредит 4. Міжнародний спортивний рух		
15.	Тема15. Організаційна структура і діяльність міжнародних федерацій з видів спорту.	10
16.	Тема16. Міжнародні організації, які сприяють розвитку фізичного виховання.	10
17.	Тема17. Міжнародні організації - учасниці руху «Спорт для всіх».	8
Разом:		100

8. Індивідуальне навчально-дослідне завдання - не передбачено

9. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ECTS	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних завдань, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, залік) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу кредиту.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Оцінка «відмінно»:

Студент на високому рівні володіє знаннями навчального матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях. Студент має системні глибокі знання з управління у сфері фізичного виховання та спорту, усвідомлено використовує їх на практиці.

Оцінка «дуже добре»:

Знання студента є достатніми, він застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях. Відповідь його логічна, хоч і має неточності.

Оцінка «добре» :

Знання студента є достатніми, але він допускається помилок при застосуванні вивченого матеріалу у стандартних ситуаціях. Відповідь його має неточності.

Оцінка «достатньо»:

Студент відтворює основний навчальний матеріал, виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.

Оцінка «мінімально задовільно»:

Студент відтворює основний навчальний матеріал з помилками. Студент з помилками виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його недостатньо осмислена.

Оцінка «незадовільно»:

Студент не володіє програмовим матеріалом.

Оцінка за виконання індивідуального науково-дослідного завдання, завдань самостійної роботи виставляється з урахуванням таких параметрів: використання наукових знань з тематики дисципліни, творчий підхід до виконання самостійної роботи.

Кількість балів у кінці семестру повинна складати від 200 до 400 балів (за 4кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 4 крд.

Поточне оцінювання та самостійна робота																	КР	Накопичувальні бали/сума
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	30	400/100*
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		
20	45	35	39	14	31	16	10	15	15	15	15	15	15	20	30	15		

*Примітка. Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

11. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

12. Методи навчання

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

- словесні;
- метод проблемного викладу матеріалу;
- наочні (презентація, ілюстрація);
- індуктивно-дедуктивний;
- метод стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності;
- методи усного, письмового, тестового контролю та самоконтролю.

13. Рекомендована література

Базова

- 1.Дутчак М.В. Спорт для всіх у світовому контексті / Дутчак М.В.- К.: Олімпійська література,2014.- 111с.
2. Жуляев В.М. Международное физкультурно - оздоровительное движение «Спорт для всех » /В.М.Жуляев, В.Д.Левицкий, Д.Димитракис// Наука в олимпийском спорте.- 2015. – Спец.вып.-С.41-47.
- 3.Международная хартия физического воспитания и спорта // Наука в олимпийском спорте.- 2001.-№3.- С.102-106.
- 4.МічудаЮ.П.Сферафізичної культури і спорту в умовах ринку /Ю.П.Мічуда. - К.Юлиппийская литература, 2016. - 216с.
- 5.Національна доктрина розвитку ФКіС /Державний Комітет України з питань фізичної культури і спорту. - К., 2004. - 16с.
- 6.Положення про Всеукраїнський центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх»: Наказ Державного комітету України з питань фізичної культури і спорту [від 29.05.2003], № 1366.
- 7.Положення про Міністерство України у справах сім'ї, молоді та спорту: Постанова Кабінету Міністрів України [від 8.11.2006],№ 1573.

8. Положення про спеціалізований навчальний заклад спортивного профілю: Постанова Кабінету Міністрів України [від 5.11.1999], №2061.
9. Про деякі питання набуття спортивними федераціями всеукраїнського статусу: Постанова Кабінету Міністрів України [від 17.01.2000], №61.
10. Про затвердження положення Всеукраїнського центру фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх»: Наказ Державного комітету України з питань фізичної і спорту [від 29.05.2003], № 1366.
11. Про затвердження положення про єдину систему оцінки роботи фізкультурно-спортивних організацій України зі спортивної майстерності на 2005-2008 роки: Наказ Мінмолодьспорту [від 07.07.2005], №1122.
12. Про затвердження Положення про Комітет з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України: Наказ Міністерства освіти і науки України [від 02.07.2001], N 491.

Допоміжна

1. Гавкалова Н.Л. Менеджмент персонала: учеб. посіб. / Н.Л. Гавкалова, Н.С. Маркова. - 2-е изд., справ. и доп. - Х.: ИД «ИНЖЭК», 2015. - 304с.
2. Державне управління і менеджмент: навч. посіб. у таблицях і схемах / Г.С. Одінцева, Г.І. Мостовий, О.Ю. Амосов та ін., аг. Ред. Г.С. Одінцевої. - Х.: ХарПІ УАДУ, 2002. - 492с.
3. Дутчак М.В. Спорт для всіх у світовому контексті / Дутчак М.В. - К.: Олімпійська література, 2007. - 111с.
4. Еншин М.М. Спортивный менеджмент и маркетинг: учебн. посіб. / М.М. Еншин. - 2-е изд. исправ. - Мн.: БГНУФК, 2015. - 229.
5. 78.9. Колпаков В.М. Стратегический кадровый менеджмент: учеб. посіб. / В.М. Колпаков, Г.А. Дмитренко. - К.: МАУП, 2014. - 752с.
10. Международная хартия физического воспитания и спорта // Наука в олимпийском спорте. - 2001. - №3. - С.102-106.
11. Михайлова Л.І. Управління персоналом: навч. посіб. / Л.І. Михайлова. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 248с.
12. Мічуда Ю.П. Сфера фізичної культури і спорту в умовах ринку / Ю.П. Мічуда. - К. Юлімпійська література, 2007. - 216с.
13. Мудрик В.І. Спеціальні Олімпіади. Зростаючі трикутники / В.І. Мудрик. - К.: Нора-прінт, 2001. - 52 с.
14. Національна доктрина розвитку ФКіС / Державний Комітет України з питань фізичної культури і спорту. - К., 2004. - 16с.
15. Положення про Всеукраїнський центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх»: Наказ Державного комітету України з питань фізичної культури і спорту [від 29.05.2003], № 1366.
16. Положення про дитячо-юнацьку спортивну школу. Затверджено КМУ від 5 листопада 2008 року № 993 - К., 2008. - 17с.
17. Типовий Статут фізкультурно-спортивного клубу спортивної спілки учнівської молоді загальноосвітнього та професійно-технічного навчального закладу: Закон України [від 22.03.2002р], №210.

15. Інформаційні ресурси

1. Ліщук С.В. Система державного регулювання у сфері фізичної культури та спорту в Україні. – Режим доступу: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=794>
2. https://stud.com.ua/44694/pravo/upravlinnya_galuzi_fizichnoyi_kulturi_sportu
3. Організаційна структура управління фізичною культурою і спортом. – Режим доступу: <https://studopedia.info/7-68939.html>